

Аналіз результатів дослідження

“Діагностика дослідницької компетентності молодого науковця”

Грудень 2023

Проведено опитування 23 здобувачів наукового ступеня доктора філософії з метою діагностики дослідницької компетентності, що дозволило отримати репрезентативну вибірку для аналізу мотивації, потреб та очікувань молодих дослідників.

Мотиваційна складова для здійснення наукової діяльності

- Прагнення до самовдосконалення (61% респондентів) - найпоширеніший мотив, що свідчить про внутрішню мотивацію до розвитку.
- Бажання вирішити наукову проблему (26% респондентів) - демонструє проблемно-орієнтований підхід.
- Кар'єрні амбіції (13% респондентів) - показує професійну спрямованість здобувачів.

Абсолютна більшість респондентів вказують на бажання самовдосконалюватись, отримувати нові знання та досвід як основну мотивацію до наукової діяльності. Часто також згадується прагнення вирішити власні наукові запити та зробити внесок у вдосконалення соціуму. Це свідчить про зріле наукове мислення й високий рівень відповідальності за результати своєї діяльності.

Розуміння сутності наукової діяльності

Респонденти здебільшого вважають, що наукова діяльність це:

- соціальний внесок (35% респондентів) - демонструє усвідомлення власного внеску у процес вдосконалення соціуму;
- детальне дослідження проблем (30% респондентів) - свідчить про глибокий підхід до наукової роботи, дослідження проблеми та її вирішення;
- академічна мобільність (22% респондентів) - показує інтеграцію у світовий науковий простір.

Здобувачі вбачають у науковій діяльності можливість глибокого аналізу проблем, особистісного й професійного зростання, долучення до академічної спільноти. Разом з тим, інколи фігурують такі мотиви, як бажання побудувати кар'єру, отримати вищу посаду або досягти визнання у вітчизняному й міжнародному середовищі.

Виявлені виклики та їх конструктивний характер

Найскладнішими етапами підготовки дослідження здобувачі визначили:

- написання тексту дисертації, опис використаних джерел і створення додатків (35% респондентів) - демонструє якісне та доброзичливе ставлення до наукової роботи;

- вибір теми, обґрунтування її актуальності та визначення рівня її розробленості (35% респондентів) - вказує на ретельний підхід до наукової роботи;
- вибір методів дослідження та розробка інструментарію (30% респондентів) - демонструє серйозність методологічного підходу
- Експериментальна робота (26% респондентів) - підтверджує емпіричну спрямованість.

Визначені найскладніші етапи підготовки дослідження свідчать про глибоке занурення в наукову діяльність здобувачів і потребу в практичній підтримці на кожному етапі.

Найбільш дефіцитними обрано такі ресурси:

- часові ресурси (74% респондентів) - типова проблема активних дослідників;
- досвід обробки великих даних (52% респондентів) - потреба в розвитку.

Найчастіше респонденти зазначають, що їм бракує вільного часу, досвіду роботи з великими масивами даних, інформаційного супроводу щодо структури дисертації, консультування з провідними науковцями, а також доступу до якісної спеціалізованої літератури та академічної мобільності. Це чітко окреслює вектори вдосконалення організаційної та методичної підтримки.

Фактори успіху молодих дослідників

Особистісні якості (найчастіше згадувані):

- наполегливість та працьовитість (100% респондентів);
- допитливість та зосередженість (100% респондентів);
- самоменеджмент (35% респондентів).

Зовнішні чинники:

- професійність наукового керівника (48% респондентів)''
- наукове середовище (22% респондентів);
- колаборація з колегами (17% респондентів).

Запити на підтримку в рамках наукової школи

Пріоритетні напрями (за частотою згадувань):

- інформаційний супровід щодо структури дисертації (70% респондентів);
- консультування з провідними науковцями (52% респондентів);
- інформація про публікаційні можливості (48% респондентів);
- поради щодо планування дослідження (43% респондентів);
- академічна мобільність (35% респондентів).

Очікування від наукової школи охоплюють прагнення до професійного зростання, здобуття знань про сучасні наукові підходи, отримання порад щодо структурування дослідження та ознайомлення з можливостями публікацій. Це засвідчує високу мотивацію здобувачів до навчання й участі в освітніх ініціативах.

Загальні висновки та рекомендації

Результати опитування демонструють позитивну динаміку розвитку дослідницьких компетенцій, високий рівень зацікавленості та усвідомлене ставлення до наукової діяльності серед здобувачів наукових ступенів.

Ключові показники зацікавленості включають:

- високу внутрішню мотивацію - понад 70% респондентів керуються прагненням до самовдосконалення, що є найкращим предиктором успіху в науковій діяльності;
- усвідомлений підхід до викликів - замість того, щоб уникати складностей, дослідники чітко ідентифікують проблемні зони (робота з джерелами, методологія, експериментальна частина) та активно шукають шляхи їх вирішення;
- високі стандарти якості - факт того, що більшість здобувачів відзначають нестачу часу, свідчить про те, що вони не поспішають з дослідженням, а прагнуть до ґрунтовності.

Результати засвідчують готовність молодих дослідників до системної роботи, високий рівень мотивації та усвідомлене ставлення до наукової діяльності. Це створює міцне підґрунтя для подальшого розвитку наукових компетенцій та підвищення якості досліджень у галузі освіти. Водночас ідентифіковані труднощі та запити відкривають можливості для удосконалення освітньо-наукової підтримки, що є важливою умовою забезпечення якості підготовки здобувачів ступеня доктора філософії.